

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Illallistapahtumakonseptin suunnittelu koulu- ruoan imagon edistämiseksi

Koivisto, Johanna

2017 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Illallistapahtumakonseptin suunnittelu kouluruoan imagon edistämiseksi

Koivisto Johanna
Hotelli- ja ravintola-alan liikkeen-
johto
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2017

Johanna Koivisto

Illallistapahtumakonseptin suunnittelu kouluruoan imagon edistämiseksi

Vuosi 2017 Sivumäärä 37

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella toimeksiantajalle illallistapahtumakonsepti tapahtuman toteutusta varten. Tarkoituksena oli luoda konsepti, jossa huoltajille kouluruokaa markkinoimalla pyritään vaikuttamaan nuorten asenteisiin kouluruokaa kohtaan. Aihe opinnäytetyölle saatiin toimeksiantajalta, Nurmijärven kunnan Aleksia ruokapalveluilta.

Opinnäytetyön teoriaperusta koostuu tapahtumamarkkinoinnin, ruoka- ja ravitsemuskasvatuksen, tapahtuman konseptoinnin ja järjestämisen teorioista sekä perusopetuksen opetussuunnitelmasta. Tapahtumamarkkinointi on näkökulma, jonka kautta opinnäytetyön aihetta lähestyttiin. Ruoka- ja ravitsemuskasvatus on illallistapahtumakonseptin keskiössä. Perusopetuksen opetussuunnitelmaa sekä tapahtuman konseptoinnin ja järjestämisen teoriaa käytettiin illallistapahtumakonseptin suunnittelun pohjana.

Suunnitteluprosessi aloitettiin selvittämällä lähtötilannetta teoretietoon perehtymisen ja toimeksiantajan kanssa käytyjen keskustelujen avulla. Näistä saatujen tietojen pohjalta laadittiin kysely yläkouluikäisten oppilaiden huoltajille. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää huoltajien mielipiteitä kouluruoasta ja illallistapahtumakonseptista. Tämän lisäksi oltiin yhteydessä yhden Nurmijärven yläkoulun rehtoriin, koska illallistapahtumakonsepti oli tarkoitus suunnitella uuden opetussuunnitelman mukaiseksi monialaiseksi oppimiskokonaisuudeksi.

Opinnäytetyön tuotoksena syntyi illallistapahtumakonsepti, jossa on yhdistetty markkinointia ja kasvatuksellisuutta. Konsepti suunniteltiin opetussuunnitelman mukaiseksi monialaiseksi oppimiskokonaisuudeksi, jonka 7. luokkalaiset toteuttavat eri oppiaineita hyödyntäen. Kyselyn tuloksista kävi ilmi, että huoltajien käsitykset kouluruoasta perustuivat suurimmaksi osaksi lapselta saatuun informaatioon. Tämän perusteella illallistapahtumakonseptin kohderyhmäksi valittiin oppilaiden huoltajat.

Illallistapahtumakonseptin suunnittelun pohjana käytettiin perusopetuksen opetussuunnitelmaa sekä tapahtuman konseptoinnin ja järjestämisen teoriaa. Suunnittelun eri vaiheissa hyödynnettiin lähtötilanneselvityksestä saatua tietoa, kyselyn tuloksia sekä rehtorilta saatua palautetta. Illallistapahtumakonsepti on selkeä malli tapahtuman järjestämiseksi, ja sitä voidaan käyttää uusien suunniteltavien tapahtumien järjestämiseen. Sisältö on muokattavissa tapahtumakohtaisesti ja toteutus voidaan tarvittaessa suunnata yläkoulun eri luokka-asteille.

Johanna Koivisto

Designing a Dinner Event Concept to Promote a School Meal Image

Year	2017	Pages	37
------	------	-------	----

The objective of this functional thesis was to design a dinner event concept for the commissioner to use when organizing an event. The purpose was to create a concept, which offers an opportunity to market school meals for parents and this way to influence the attitudes of young people. The subject of the thesis was obtained from Aleksia ruokapalvelut, Nurmijärvi.

The theoretical framework of the thesis consists of theories on event marketing, food and nutrition education, conceptualizing and organizing an event, and the curriculum of comprehensive education. Event marketing is a perspective through which the subject of the thesis was approached. Food and nutrition education are the core of the dinner event concept. Theories on curriculum of comprehensive education and conceptualizing and organizing the event were used as a basis for planning the dinner event concept.

The planning process was started by exploring the starting point with the help of theory and discussions with the commissioner. Based on this data, a survey for parents of secondary school students was compiled. The purpose of the survey was to examine the parents' opinions about the school meal and the dinner event concept. In addition, one of the secondary schools' principals in Nurmijärvi was contacted, because the dinner event concept was supposed to be designed as a multidisciplinary learning concept according to the new curriculum.

The outcome of this Bachelor's Thesis is a dinner event concept, which combines marketing and education. The concept was designed as a multidisciplinary learning concept, which 7th grade students implement by exploiting various subjects. The results of the survey showed that the parents' perceptions of school food were largely based on information received from their child. Based on these results the parents were chosen as the target audience of the dinner event concept.

Designing the dinner event concept was based on the curriculum and the theory of conceptualizing and organizing the event. The information from the study, the results of the survey and the feedback from the principal were exploited during the various stages of planning. The Dinner Event Concept is a clear model for organizing an event and can be used to organize new events. The content is customizable on a case-by-case basis and the implementation can be directed at the different grades of secondary school.

Keywords: School meal, Concept, Event

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Toimeksiantaja - Aleksia ruokapalvelut.....	7
3	Opinnäytetyön tietoperusta.....	7
3.1	Tapahtumamarkkinointi.....	8
3.1.1	Tapahtumamarkkinointi osana markkinointia.....	8
3.1.2	Tapahtumamarkkinoinnin vahvuudet ja tavoitteellisuus.....	9
3.2	Ruoka- ja ravitsemuskasvatus oppimisjatkumona.....	10
3.2.1	Kouluruokasuositukset.....	10
3.2.2	Kouluruoka ja hyvinvointi.....	11
3.2.3	Oppilaiden osallistaminen.....	12
3.2.4	Aikuisten merkitys.....	13
3.3	Opetussuunnitelma.....	14
3.4	Tapahtumakonsepti.....	15
4	Illallistapahtumakonseptin suunnittelu.....	19
4.1	Lähtötilanne.....	19
4.2	Kysely huoltajille.....	21
4.2.1	Kysely tutkimusmenetelmänä.....	22
4.2.2	Kyselyn toteutus.....	23
4.2.3	Kyselyn tulokset.....	24
4.3	Illallistapahtumakonsepti.....	27
5	Johtopäätökset.....	29
	Lähteet.....	30
	Kuviot.....	32
	Taulukot.....	33
	Liitteet.....	34

1 Johdanto

Kouluruoka ja -ruokailu ovat aiheita, jotka nousevat otsikoihin aika ajoin. Vuonna 2016 saatiin lukea maailmanluokan harvinaisuudesta, jolla on imago-ongelmia (Kirkko ja kaupunki - Mainettaan maukkaampi kouluruoka 2016). Millä kouluruoan imagoa sitten voitaisiin parantaa? Kristiina Janhosen 2016 tekemässä väitöstutkimuksessa selvisi, että kyse ei ole niinkään siitä, etteikö kouluissa tarjottaisi koululaisten toiveiden mukaista ruokaa. Ongelma on enemmänkin asenteissa. Janhosen mukaan avoimella keskustelulla, vuorovaikutuksella ja koululaisten osallistamisella voitaisiin muuttaa kielteistä asennetta kouluruokaa kohtaan. (Kirkko ja kaupunki - Mainettaan maukkaampi kouluruoka 2016.)

Lasten ruoka- ja ruokailuvalintoihin vaikuttaa osaltaan myös kotien suhtautuminen. On selvää, että positiivinen suhtautuminen kouluruokailuun auttaa lasta tekemään oikeanlaisia valintoja. Kolmannes päivän energiansaannista tulisi saada kouluateriasta. Terveellisen ravinnon vaikutusta hyvinvoinnille ei siis voi liikaa korostaa, siksi siitä tulisi keskustella kotona. Keskustelemalla lapsi oppii oikeiden valintojen lisäksi suhtautumaan ruokaan ja syömiseen luontevasti. (Opetushallitus 2016a.) Huoltajien positiivista suhtautumista ja tietoa voidaan lisätä nostamalla kouluruokailua enemmän esille. Hienointa olisi jos kouluruokaa voitaisiin tarjota vaihtokappale vanhempien yhteydessä. Monelle monipuolinen ja hyvä ruoka voi tulla yllätyksenä. (Ruokatieto 2016.)

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella toimeksiantajalle illallistapahtumakonsepti tapahtuman toteutusta varten. Tarkoituksena oli luoda konsepti, jossa vanhemmille kouluruokaa markkinoimalla pyritään vaikuttamaan nuorten asenteisiin kouluruokaa kohtaan. Konsepti suunniteltiin uuden opetussuunnitelman mukaiseksi monialaiseksi oppimiskokonaisuudeksi, jonka toteutus suunnattiin 7. luokkalaisille. Kohderyhmäksi valittiin oppilaiden huoltajat.

Opinnäytetyön alkuun esitellään toimeksiantaja. Tämän jälkeen siirrytään teoriaosuuteen, jossa avataan tapahtumamarkkinointia, ruoka- ja ravitsemuskasvatusta, opetussuunnitelmaa sekä tapahtuman konseptointia. Teoriaosuuden jälkeen tarkastellaan illallistapahtumakonseptin suunnittelua. Suunnittelun osalta kuvataan tavoite, prosessin eteneminen, lähtötilanne sekä käytetty tutkimusmenetelmä ja siitä saadut tulokset. Illallistapahtumakonseptin suunnittelun jälkeen kuvataan valmis konsepti. Lopuksi esitellään opinnäytetyön johtopäätökset.

2 Toimeksiantaja - Aleksia ruokapalvelut

Aleksia ruokapalvelut on Nurmijärven kunnan liikelaitos ja aloittanut toimintansa vuonna 2009. Se tarjoaa palveluitaan lähinnä kunnan toimijoille, mutta mahdollisuuksien mukaan myös yksityisille. Aleksia kilpailee osaamisella ja asiakaslähtöisellä palvelumallilla. (Aleksia liikelaitos - Toimintakertomus 2015.) Ruokapalveluhenkilöstö valmistaa aterioita varhaiskasvatukselle, kouluille, henkilöstölle, ikäihmisille ja muille kokopäivälaitoksille sekä kokous- ja vierastarjoiluihin (Nurmijärvi 2017a).

Lounasaterioita valmistetaan 14 eri valmistuskeittiössä noin 8800 päivässä. Suurin asiakasryhmä on koulujen asiakkaat, joita on noin 6700. Valmistuskeittiöistä yhdeksän on niin sanottuja keskuskeittiöitä, joissa valmistetaan ruokaa sekä omaan tuotantoon, että palvelu- ja jakelu-keittiöihin. Palvelukeittiötä on 33 ja jakelukeittiöitä 19. Valmistuskeittiöistä viisi valmistavat ruokaa vain omaan tuotantoon. (Ruokapalvelualue-esimies 2016.)

Aleksia ruokapalveluja johtaa ruokapalvelupäällikkö. Ravintoloiden, koulujen ja päiväkotien henkilöstöä johtavat alue-esimiehet asiakasryhmittäin. Tuotannossa valmistuskeittiöillä on omat ruokapalvelualue-esimiehet ja ruokapalveluesimiehet sekä palvelukeittiöillä omat ruokapalveluvastaavat. Muu ruokapalveluhenkilöstö koostuu ruokapalveluohjaajasta ja kolmesta muusta tuotannon suunnittelua tekevästä henkilöstä sekä itse tuotannossa työtä tekevästä kokeista ja ruokapalvelutyöntekijöistä. (Ruokapalvelualue-esimies 2016.)

3 Opinnäytetyön tietoperusta

Opinnäytetyön tietoperusta rakentuu neljästä eri pääkäsitteestä ja niiden alakäsitteistä. Pääkäsitteinä opinnäytetyössä ovat tapahtumamarkkinointi, ruoka- ja ravitsemuskasvatus, opetussuunnitelma sekä tapahtuman konseptointi.

Ensimmäisenä opinnäytetyössä käsitellään tapahtumamarkkinoinnin teoriaa. Tapahtumamarkkinoinnin teorialla avataan näkökulmaa, jonka kautta opinnäytetyön aihetta lähestytään. Seuraavana käsitellään ruoka- ja ravitsemuskasvatusta, joka on illallistapahtumakonseptin keskiössä ja toimii perusteena konseptin suunnittelulle. Ruoka- ja ravitsemuskasvatusta ei käsitellä niinkään ravitsemuksellisesta näkökulmasta, sen sijaan syvennytään kasvatuksellisuuden osa-alueeseen. Tämän jälkeen perehdytään opetussuunnitelmaan, joka on iso osa tapahtuman toteutusta. Lopuksi käsitellään tapahtuman konseptointia. Tapahtumakonseptin suunnittelussa on käytetty tapahtuman konseptoinnin lisäksi soveltaen myös tapahtuman järjestämisen teoriaa.

3.1 Tapahtumamarkkinointi

Tapahtumamarkkinointi on markkinointikeino, jossa yhdistyy markkinointi ja tapahtuma. Sen tarkoituksena on tuoda organisaatio ja kohderyhmä yhteen ennalta ideoituun ja suunniteltuun tapahtumaan. Pinnallisten suhteiden sijaan tapahtumien avulla voidaan syventää vuorovaikutusta valittujen kohderyhmien kanssa. Yleisesti tapahtumamarkkinoinnin katsotaan olevan pitkäjänteistä strategisesti suunniteltua toimintaa, jossa elämyksellisten tapahtumien avulla viestitään kohderyhmien kanssa. (Vallo & Häyrinen 2012, 19-21.) Elämyksellisyys ei kuitenkaan saisi olla itseisarvona, kun suunnitellaan hyviä tapahtumia. Kyse on pikemminkin siitä, että tapahtumassa vieraileva tuntee saavansa vastinetta antamalleen ajalle. (Muhonen & Heikkinen 2003, 42.)

Laajemmin määriteltynä mikä tahansa tilaisuus, jossa organisaation toiminta ja mahdolliset asiakkaat kohtaavat vuorovaikutteisesti, voidaan määritellä tapahtumamarkkinoinniksi. Oleellista kuitenkin on, että se mielletään osaksi markkinointistrategiaa ja -viestintää, koska erillisenä markkinointivälineenä tapahtumamarkkinointi ei ole tehokas. (Vallo & Häyrinen 2012, 20.) Organisaation markkinointistrategia voi olla myös pelkästään tapahtumavetoinen, jolloin tapahtumat suunnitellaan kohderyhmille sopiviksi. Näin tapahtumat ovat markkinointisuunnitelman ydin, jota muut markkinointiviestinnän keinot osaltaan tukevat. (Vallo & Häyrinen 2012, 28.)

Professori Joe Goldblatt on sanonut tapahtumamarkkinoinnin olevan kuin joki, joka virtaa kaiken organisaation toiminnan läpi ja toimii kaiken muun markkinoinnin toimenpiteiden tukena. Markkinointi on strateginen osa koko yrityksen toimintaa, ja tapahtumat ovat keino päästä tavoitteisiin. Asiakkuuksien hallinnoimiseen tapahtumia pidetään jopa yhtenä parhaimmista keinoista. (Muhonen & Heikkinen 2003, 43-45.) Vallon & Häyrisen (2012, 19) mukaan organisaatioiden perinteinen markkinointiviestintä ei enää vakuuta kuluttajia. Keskustelupalstojen kommentit ja organisaatiosta julkaistut julkiset artikkelit vaikuttavat enemmän. Lisääntyneen informaatiotulvan keskellä onkin ajauduttu tilanteeseen, jossa organisaatiot ovat joutuneet alkaa etsimään vaihtoehtoisia keinoja markkinointiinsa. Sen seurauksena juuri tapahtumamarkkinointi on kasvattanut suosiotaan. Vallo & Häyrinen (2012, 24) sanovat tapahtumamarkkinoinnin muuttuneen myös paljon kohdistetummaksi. Tavoitteita, toteutustapaa ja kohderyhmää mietitään nykyään paljon tarkemmin.

3.1.1 Tapahtumamarkkinointi osana markkinointia

Jos mietitään, mihin neljästä kategoriasta tapahtumamarkkinointi kuuluu; mainonta, henkilökohtainen myyntityö, menekien edistäminen, suhde- ja tiedotustoiminta, voidaan se perinteisesti mieltää kuuluvan viimeksi mainittuun. (Vallo & Häyrinen 2012, 27.) Muhonen ja Heikki-

nen (2003, 48) väittävät tapahtumamarkkinoinnin olevan suhdemarkkinoinnissa tehokkain ja tärkein työkalu. Markkinoinnin kannalta suhde- ja tiedotustoiminta on oleellista, koska sillä pystytään hyvin laaja-alaisesti vaikuttamaan yrityksen ja sen tuotteiden imagoon. Suhde- ja tiedotustoiminnalla pyritään lisäämään tietoa ja myönteistä suhtautumista sekä luodaan ja ylläpidetään suhteita sidosryhmiin. Tavoitteena ei ole saada aikaan välittömiä taloudellisia tuloksia vaan pyrkiä muuttamaan pitkäaikaista suhtautumista. (Bergström & Leppänen 2015, 414.) Ropen (2005, 356) mukaan yrityksen menestykseen vaikuttavien keskeisten sidosryhmien kanssa tulisi kyetä rakentamaan hyvin tiivis, läheinen ja henkilökohtainen suhde.

Tapahtumamarkkinoinnin ajattelulla asiaa voidaan lähestyä nykyään hiukan monimuotoisemminkin. Tapahtumanhan on tarkoitus vaikuttaa ihmisen syvimpiin tunteisiin, joten tapahtumamarkkinointi kuuluu Vallon ja Häyrinen (2012, 27) mukaan suhde- ja tiedotustoiminnan lisäksi yhä enenevässä määrin myös henkilökohtaisen myyntityön ja menekinedistämisen kategoriaan. Myynnin kasvattaminen onkin todellinen syy toteuttaa tapahtumamarkkinointia. Tapahtumat mahdollistavat henkilökohtaisia kohtaamisia, jossa kohderyhmän huomio kiinnittyy ainoastaan yritykseen tai sen tuotemerkkiin. Muita medioita käytettäessä se ei ole yhtä helppoa. (Muhonen & Heikkinen 2003, 51.)

Tapahtuma on yleensä järjestävän organisaation ja sen edustajien näköinen (Vallo & Häyrinen 2012, 27). Tapahtumassa organisaatiolle tarjoutuu mahdollisuus lunastaa niitä lupauksia ja odotuksia, mitä sille on asetettu. Tapahtuman avulla organisaatio voi jopa muuttaa aikaisemmin luomaansa mielikuvaa itsestään. (Muhonen & Heikkinen 2003, 115.) Onnistunut tapahtuma luo positiivisen kuvan organisaatiosta ja sen työntekijöistä. Jos taas käy päinvastoin, seuraukset ovat sen mukaiset. Epäonnistunut tapahtuma voi jälkeenpäin heijastua organisaation toimintaan ja kaikkeen muuhun, mikä liittyy läheisesti organisaatioon. Kolmantena vaihtoehtona voi olla, että tapahtuma ei tee minkäänlaista vaikutusta. Organisaation maine rakennetaan kuitenkin ennen kaikkea teoilla ja parhaiten se onnistuu kohtaamalla kohderyhmä vuorovaikutteisessa tapahtumassa. Teoilla voidaan vaikuttaa voimakkaammin kuin sanoilla. (Vallo & Häyrinen 2012, 27 - 28.)

3.1.2 Tapahtumamarkkinoinnin vahvuudet ja tavoitteellisuus

Tapahtumien avulla on mahdollista päästä lähelle kohderyhmää. Kasvokkain kohtaamalla opitaan tuntemaan asiakas ja tehdään elämyksellinen muistijälki asiakkaan mieleen. Tämä on paljon tehokkaampaa kuin erilaiset mainoskampanjat. (Muhonen & Heikkinen 2003, 151.) Tapahtumilla on aina jokin tavoite ja näin ollen organisaatio pystyy rajaamaan osallistujat tavoitteiden mukaisesti ja saamaan myöskin välitöntä palautetta tavoitteiden saavuttamisesta. Kekseliäisyydellä tuotetaan elämyksiä ja jäädään, ei pelkäästään kohderyhmän, vaan myös kil-

pailijoiden muistiin ja erotutaan myönteisellä tavalla joukosta. (Vallo & Häyrinen 2012, 21 - 22.)

Tapahtumamarkkinoinnin tavoitteet tulee aina kytkeä yrityksen markkinointisuunnitelmaan (Vallo & Häyrinen 2012, 22). Tapahtumamarkkinointia voidaan toteuttaa kuten erilaisia kampanjoita, mutta parhaiten se toimii kuitenkin suunnitelmallisena ja tavoitteellisena pitkän tähtäimen toimintana (Muhonen & Heikkinen 2003, 43). Tapahtuman tavoitteena voi olla itse yritykseen tai yrityskuvaan liittyvä kehittäminen, sen palveluihin tai tuotteisiin liittyvä myyminen tai esittely tai vaikkapa henkilöstön motivoiminen. Kaikkein oleellisinta on, että tiedetään mitä ja kenelle ollaan järjestämässä ja miksi. (Vallo & Häyrinen 2012, 22 - 23.)

3.2 Ruoka- ja ravitsemuskasvatus oppimisjatkumona

Terveys ja hyvinvointi, sosiaaliset suhteet, vuorovaikutustaidot ja hyvien tapojen omaksuminen kuuluvat ruoka- ja ravitsemuskasvatuksen päätavoitteisiin. Näiden tavoitteiden lisäksi tarkoituksena on oppia keskustelemaan ruoasta ja tutustua ruokakulttuuriin. Se miten koulussa suhtaudutaan ruoka- ja ravitsemuskasvatukseen ja miten kouluruokailun merkitystä korostetaan on suoraan kytköksissä koulujen omiin arvoihin. (Opetushallitus 2016b.)

Merkittävä taustatekijä onnistuneelle ruoka- ja ravitsemuskasvatukselle on yhteistyö kodin ja koulun välillä. Perusta ruokailutottumuksille luodaan kotona ja matka jatkuu aina aikuisuuteen saakka välillä muuttuen ja muotoutuen eri opintien vaiheissa. Perheiden hyvinvointia edistävinä tekijöinä korostetaan säännöllistä ruokailua, positiivisuutta kouluruokailua kohtaan, ruokakulttuurin arvostusta ja monipuolista ruokavaliota. (Opetushallitus 2016b.)

Perusopetuslaissa on määrätty maksuttoman kouluruokailun järjestämisestä sekä yhteistyöstä koulun ja kodin välillä. Jokainen opetukseen osallistuva on oikeutettu joka työpäivä tarkoituksenmukaisesti järjestettyyn ja ohjattuun, täysipainoiseen maksuttomaan ateriaan. Ruokailu on tärkeä hetki oppilaalle ja sen tarkoitus on tukea ja edistää oppilaan kasvua ja kehitystä. (Opetushallitus 2016d.) Jokainen koulu päättää lukuvuosisuunnitelmassaan, miten kouluruokailu järjestetään (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 8).

3.2.1 Kouluruokasuositukset

Suuntaviivat kouluruokailun suunnittelemiseen ja käytännön toteutukseen löytyvät Valtion ravitsemusneuvottelukunnan julkaisemasta kouluruokasuosituksesta. Uusin kouluruokasuositus julkaistiin tammikuussa 2017. Tämä tulee korvaamaan vuonna 2008 julkaistun kouluruokasuosituksen. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 6.) Uuden kouluruokasuosituksen saat-

teessa mainitaan Suomi kouluruokailun mallimaana, jossa ohjatun kouluruokailun kasvatukselliset perinteet juontavat kauas historiaan (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 8).

Uuden suosituksen mukainen kouluruokailu tarjoaa monipuolisen ja terveellisen ruoan lisäksi muun muassa hyvää oloa ja seurustelua muiden koululaisten ja aikuisten kanssa. Kouluruokailun tarkoituksena on oppilaiden terveyden ja oppimiskyvyn edistämisen lisäksi ylläpitää ja parantaa koko kouluyhteisön hyvinvointia. Kouluruokailu on olennainen osa opetussuunnitelmaa ja sen tarkoitus on opettaa, ohjata ja kasvattaa lapsia ja nuoria. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 9.) Opetus- ja kasvatushenkilöstön tehtävänä on opastaa oppilaita käyttämällä ruokalistaa ja lautasmallia apuna ja olla itse käytännön esimerkkinä ruokailutilanteissa. Aikuisten aktiivista läsnäoloa tarvitaan ja heidän tulisi rohkaista ja kannustaa oppilaita tekemään monipuolisia ruokavalintoja. Oppilaiden osallistumista voidaan vahvistaa luomalla positiivista ilmapiiriä ja antamalla myönteistä palautetta. Myös ympäristö-, kulttuuri-, tapa-, ja tasa-arvokasvatus kuuluvat merkityksellisenä osana kouluruokailuun samoin kuin kehittyminen kuluttajana. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 11.)

3.2.2 Kouluruoka ja hyvinvointi

Kokonaisvaltaiseen hyvinvointioppimiseen kuuluu arjen muiden rutiinien lisäksi ruokailu sekä kotona että koulussa. Hyvinvointioppimista on myös sosiaalisten taitojen oppiminen ja oman elimistön ja mielen tutkaileminen sekä niiden tulkitseminen ja ilmaiseminen. Näitä kaikkia voidaan oppia ja kehittää aikuisten ohjaamissa vuorovaikutustilanteissa ja erityisesti oman ikäisten kanssa yhdessä. Hyvinvointioppiminen on koko ihmisen elämän kestävä prosessi, aina lapsuudesta vanhuuteen saakka. Peruskoulun aikana lapsi ja nuori kehittyy ja kasvaa sekä psyykkisesti että fyysisesti. Se on hyvin merkittävää aikaa, sillä silloin lapsesta tulee pikku hiljaa varhaisaikuisen ja omien valintojen merkitys aletaan ymmärtämään paremmin. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 13.)

Aikuisten omilla ruokailutottumuksilla, arvoilla ja asenteilla on suuri merkitys lapsen ja nuoren kasvuun ja oppimiseen. Aikuisen tehtävänä on toimia suunnannäyttäjänä ja esimerkkinä lapselle. Kouluruokailu on osa kouluissa työskentelevien aikuisten työhyvinvointia ja siinä korostuu moniammatillinen vuorovaikutus kaikkien kouluyhteisössä toimivien aikuisten välillä, toiset toimivat opettajina, toiset oheiskasvattajina. Hyvinvointioppiminen on haaste myös kaikille koulun aikuisille. Se saa aikuisen miettimään omaa toimintaansa ja suhdettaan syömiseen sekä kasvatustehtävänsä että oman elämänsä näkökulmasta. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 13.)

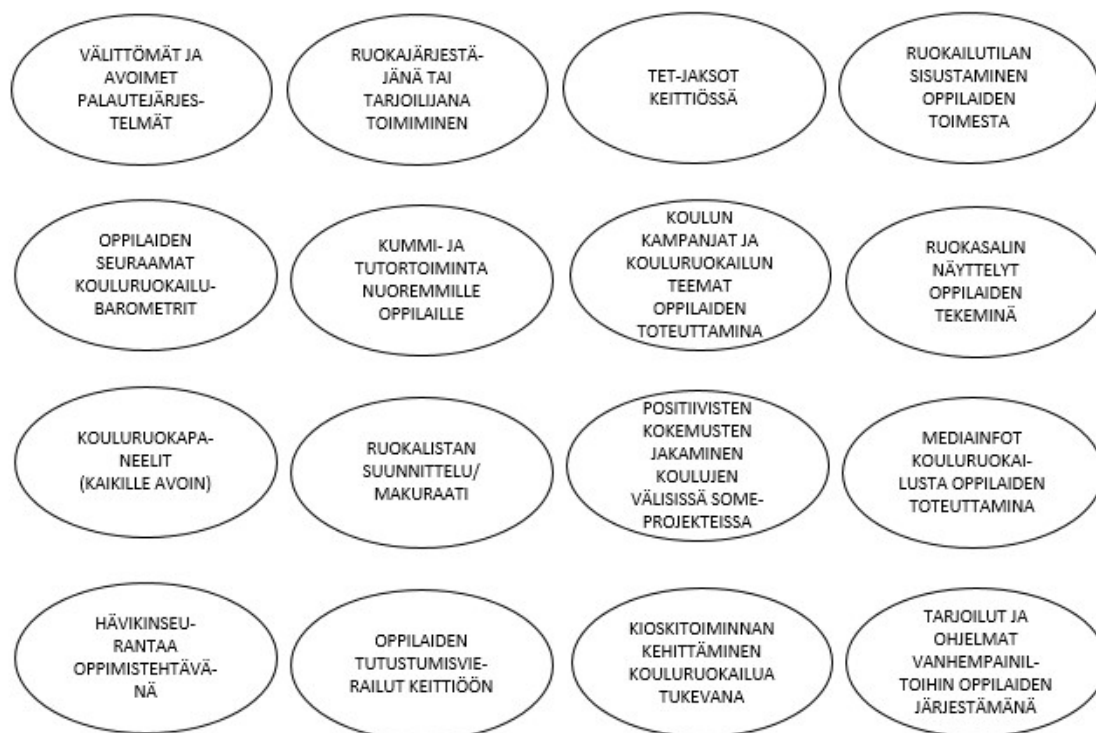
Kouluruokailun tavoitteena on kehittää lasten ja nuorten ruokaosaamista ja omakohtaista ymmärrystä ruokavalinnoista. Kestävän hyvinvoinnin edistämiseksi voidaan syödä monella eri

tapaa. Ruokatajun avulla tiedostetaan ruokavalintojen moninaisuus, hahmotetaan paremmin ruokajärjestelmän kokonaisuus ja ymmärretään, mitä kulttuurisia, sosiaalisia ja arkisia merkityksiä ruoalla on. Puhutaan niin sanotusta ruokasivistyksestä, kun opitaan ymmärtämään, mikä ruoan merkitys on elämässä. Se tarkoittaa sitä, että ruokaa kunnioitetaan ja sen tekijöitä arvostetaan, ja ymmärretään, että ruokaa ei voi pitää itsestäänselvyytenä tai etuoikeutena. Sivistynyt tekee vastuullisia valintoja, käyttää ruokaa järkevästi, huomioi hyvät tavat ja on huomaavainen. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 13.)

Yhteisössä rakentuva hyvinvointi ja kestävä elämäntapa näkyvät uudessa perusopetuksen opetussuunnitelmassa. Hyvinvointikasvatus on käytännössä sitä, että koko kasvatushenkilöstö ohjaa ja kannustaa kuuntelemaan toisia, tekemään yhdessä ja luomaan yhteisiä sääntöjä sekä ottamaan vastuuta oppimisympäristön ilmapiiristä ja viihtyisyydestä. Kouluruokailussa integroituvat ruokakasvatuksen tavoitteet sekä useat eri oppiaineiden sisällöt. Oppilaalla on mahdollisuus oppia ruokatajua kokemuksen kautta koulun arjessa. Kouluruokailu voi olla myös tietyn luokan laaja-alainen projekti, jossa oppilaille annetaan mahdollisuus havainnoida ja kehittää kouluruokailua eri näkökulmista. Tuotoksena voi syntyä kouluruokailussa vuosittain näkyviä ja toteutuvia ruokailon aiheita. Kun tuloksista vielä viestitään eri sidosryhmille, esimerkiksi koteihin tai kunnan päättäjäille, on oppilaille mahdollisuus oppia, miten vaikutetaan itseään koskeviin asioihin yhdessä. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 15.)

3.2.3 Oppilaiden osallistaminen

Kouluruoka ja siihen liittyvät asiat koskevat kaikkia oppilaita. Perusopetuslain mukaan oppilaille pitää antaa mahdollisuus vaikuttaa heitä koskeviin asioihin oman iän edellyttämällä tavalla. Oppilaille tulisi antaa mahdollisuus suunnitella kouluruokailua ja mahdollisuuksien mukaan myös päästää heidät osallistumaan sen toteutukseen. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 43.) Oppilaat voivat myös osallistua oppimisympäristönä toimivan ruokailutilan soveltamiseen tai muihin ruokajärjestelyiden suunnittelemiseen, toteuttamiseen ja arvioimiseen. Tällä tavoin oppilaita tuetaan ottamaan yhdessä vastuuta siitä, että ateriointi koetaan mahdollisimman hyväksi. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 19.) Yhdessä suunnittelu ja tekeminen sitouttaa oppilaita sekä syömään että oppimaan yhdessä (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 43). Kuviossa 1 on havainnollistettu esimerkkejä oppilaiden osallistamiseen.

Kuvio 1: Esimerkkejä oppilaiden osallistamisesta kouluruokailun suunnitteluun, kehittämiseen ja toteuttamiseen (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2016, 44).

Kuvion 1 esimerkeistä voidaan nähdä, että oppilaiden osallistamista kouluruokailuun liittyvään toimintaan, voidaan toteuttaa monin eri tavoin. Tarjoamalla oppilaille mahdollisuus osallistua, vaikuttaa ja rakentaa kestäväää tulevaisuutta, he saavat kokemuksen, että heitä arvostetaan yhteisön jäseninä. Mitä enemmän oppilas kokee voivansa vaikuttaa, sitä motivoituneempi hän on toimimaan. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 43.)

3.2.4 Aikuisten merkitys

Kouluruokailun onnistuminen vaatii yhteistyötä eri ammatti- ja sidosryhmien välillä. Ohjaustyö kuuluu kaikille koulun aikuisille, vaikka vastuu onkin opettajilla. Keskusteluun otetaan myös kodit mukaan ja kaikki kirjataan paikalliseen opetussuunnitelmaan. Koulun aikuisten on yhteistuumin varmistettava, että kouluruokailuun osallistuvat kaikki oppilaat ja he myös osaavat koota oikeanlaisen aterian itselleen. Parhaiten kouluruokailulle asetettuihin tavoitteisiin päästään, kun kaikki aikuiset, niin kotona kuin koulussakin, yhdessä oppilaiden kanssa sitoutuvat kouluruokailun toteutukseen. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 45.)

Oppilaiden terve kasvu ja kehitys on kodin ja koulun yhteinen päämäärä. Lasten ja nuorten täysipainoinen ravinto koostuu kodeissa ja koulussa tarjotuista aterioista ja niitä täydentävistä välipaloista. Kouluissa tarjottavan ruoan lisäksi yhtä tärkeä lapsen ja nuoren jaksamiselle, kasvuille ja kehitykselle on kotien yhteinen iltaruokailu. Perheaterioilla voidaan tutkimusten

mukaan vaikuttaa myöhempään terveystietoisuuteen. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 46.) Kotiympäristöllä on suuri vaikutus lapsen ruokatottumuksiin. Vaikuttavina tekijöinä ovat luonnollisesti vanhempien omat asenteet ja arvomaailma. Myös ruoanvalmistustaidot, ruokailutilanteet ja vanhempien sosioekonominen asema koetaan ruokatottumuksia muovaviksi tekijöiksi. (Ruokatieto 2014.)

Vanhemmat ovat tärkeä ryhmä kouluruokailun arvioinnissa ja kehittämisessä sekä yhteisissä keskusteluissa kun on kyse ruokakasvatuksesta ja sen päämääristä. Yhtä tärkeä ryhmä on ruokapalveluhenkilöstö, jolla on paras tieto oppilaiden syömisestä ja kouluruokailun toteutuksesta. Siksi ruokapalveluhenkilöstön tulisi olla mukana tiedottamassa vanhemmille kouluruokailusta ja siihen liittyvistä pelisäännöistä. Ruokailun toteutuminen johdonmukaisesti ja suosituksen mukaisesti vaatii yhteisiä keskusteluja ja mielipiteiden kuulemistakin. Kasvatukselliset tavoitteet sovitaan yhdessä ja vanhempia tiedotetaan yhteisistä linjauksista ja suosituksista jotka liittyvät kouluruokailun järjestämiseen. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 47.)

Kodin ja koulun tarjoamien aterioiden on tarkoitus täydentää toisiaan. Se, että vanhemmat suhtautuvat kannustavasti kouluruokailuun, koetaan omalta osaltaan edistävänä tekijänä ruokailusuositusten toteutumisessa. Kodin ja koulun välisellä yhdensuuntaisella ruokakasvatuksella voidaan käytännöllisellä tavalla edistää kansanterveyttä ja hyvinvointia. Yhteistyöhön on monia eri työvälineitä. Vanhemmille voidaan esimerkiksi tarjota kouluruokaa vanhempainiloissa tai erikseen koulun ruokasalissa järjestettävässä tapahtumassa. (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 47.)

3.3 Opetussuunnitelma

Uusien 1.8.2016 käyttöön otettujen opetussuunnitelmien tavoitteena on pyrkiä varmistamaan, että suomalaiset lapset ja nuoret pysyvät osaamisellaan ja taidoillaan kansallisesti ja kansainvälisesti hyvällä tasolla. Uudistuksella on tarkoitus lisätä oppilaiden mielenkiintoa ja motivaatiota oppimiseen. Keskeistä on saada lisättyä opiskelun merkityksellisyyttä ja oppilaiden aktiivisuutta sekä mahdollistaa jokaiselle oppilaalle onnistumisen kokemuksia. (Opetushallitus 2016c.)

Opetussuunnitelmien uudistuksella on haluttu oppilaat osittain pois luokkahuoneista ja käyttämään myös teknologiaa oppimisessa. Vaikka perusopetuslaissa määritellyt oppiaineet ei olekaan unohtettu, on niiden sisältöjä ja tavoitteita kuitenkin uudistettu siten, että ne vastaavat nyky-yhteiskunnan ja tulevaisuuden tieto-taitovaatimuksia. Uudistuksen myötä eri näkökulmista rakentuvaa laaja-alaista osaamista on korostettu oppiaineiden opetuksessa. Jokaisen oppiaineen on tarkoitus edistää laaja-alaista osaamista niin opiskelun, työelämän kuin aktiivisena kansalaisena olemisen osalta. Uusien opetussuunnitelmien mukaan jokaisessa kou-

lussa on vuosittain vähintään yksi yhden selkeän teeman, projektin tai jakson ympärille nivoutuva monialainen oppimiskokonaisuus. Tarkoituksena on yhdistellä sisältöjä eri oppiaineista ja käsitellä aihetta usean eri oppiaineen näkökulmasta. (Opetushallitus 2016c.)

Oppimiskokonaisuuksien suunnitteluun otetaan oppilaat mukaan. Se tarjoaa luontevan tavan vahvistaa oppilaiden osallisuutta (Opetushallitus 2014, 37) sekä kehittää ja syventää laaja-alaista osaamista (Opetushallitus 2014, 281). Eri oppiaineista koostuvat kokonaisuudet, joissa sovelletaan tietoja ja taitoja käytäntöön erilaisten ilmiöiden tarkastelemiseksi koetaan tärkeiksi. Ei pelkästään sen takia, että opitaan ajattelemaan tai pidetään oppimisen motivaatiota korkealla vaan myös peruskoulun jälkeen seuraavien jatko-opintojen kannalta. Tunneilla oppilaat saavat pohtia, mikä merkitys omilla ajattelu- ja työskentelytavoilla on tulevaisuudelle ja heitä autetaan selvittämään, minkälaisia mahdollisuuksia tuleviin opintoihin ja työhön liittyy. Monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa voidaan hyödyntää myös koulun muuta toimintaa. (Opetushallitus 2014, 32.) Oppilaille annetaan mahdollisuuksia toteuttaa luovuutta toiminnassaan yhä enemmän (Opetushallitus 2014, 282).

Yhteistyö kotien kanssa on tärkeää, kun oppilaita tuetaan itsenäistymään. Yhteistyöstä on säädetty myös perusopetuslaissa. Ensisijainen kasvatusvastuu on lasten huoltajilla (Opetushallitus 2014, 39.) Koulun tehtävä on antaa tukensa kotien kasvatustehtävälle sekä opettaa ja kasvattaa oppilasta kouluyhteisön jäsenenä. Kotien ja koulujen yhteistyöllä lisätään oppilaiden ja koko kouluyhteisön turvallisuutta ja hyvinvointia. (Opetushallitus 2014, 35.) Oppilaita rohkaistaan ottamaan vastuuta omasta itsestään, muista ympärillä olevista ihmisistä sekä arjen sujumisesta. Heille annetaan paremmat mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa koulutyötä ja oppimisympäristöjä. Tärkeää on, että oppilaat oppivat tunnistamaan, mitkä tekijät edistävät ja haittaavat yksilön ja yhteisön hyvinvointia ja myös löytävät toimintatapoja, jotka edistävät terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta. (Opetushallitus 2014, 283.)

3.4 Tapahtumakonsepti

Tapahtumakonseptia määriteltessä täytyy tietää minkä asiayhteyden ympärille tapahtuma rakennetaan ja keihin tapahtumalla halutaan vaikuttaa. Perustana on siis määrittää tapahtumalle perusidea, jonka ympärille koko tapahtumaprosessi rakentuu. Hyvin suunniteltu konsepti kertoo mitä tapahtumalla halutaan saavuttaa ja millä tavoin kohderyhmä saadaan kokemaan tapahtuma juuri sellaisena kuin tapahtuman järjestäjä haluaa. (Allen, O'Toole, Harris & McDonnell 2011, 138.) Vallo ja Häyrinen (2012, 101 - 106) korostavat, että ennen tapahtuman suunnittelua tulee osata vastata sekä strategisiin että operatiivisiin kysymyksiin. Strategisia kysymyksiä ovat miksi, kenelle, mitä, missä ja milloin ja operatiivisia puolestaan miten, millainen ja kuka. Kun näihin kysymyksiin on löydetty vastaukset, on tapahtumalle jo määritelty idea ja teema ja varsinainen suunnittelu voi alkaa.

Tapahtumakonseptin luominen aloitetaan asettamalla tapahtumalle tavoite. Tavoite kertoo miksi tapahtumaa ollaan järjestämässä. (Vallo & Häyrinen 2012, 109.) Suuntaviivat tapahtuman järjestämiselle tulevat yleensä järjestävän organisaation taholta, ainakin silloin jos tapahtumaa ollaan järjestämässä organisaation sisällä. Silloin organisaatio määrittelee minkä teeman ympärille tapahtuma rakennetaan, minkälaisin elementein ja mitä tapahtumalla halutaan viestiä. (Allen ym. 2011, 138-139.) Organisaation itsensä järjestämät tapahtumat kertovat paljon organisaatiosta ja sen arvoista (Vallo & Häyrinen 2012, 113). Mikäli suuntaviivoja tapahtuman järjestämiseksi ei ole organisaation puolelta annettu ja tapahtumaa ollaan suunnittelemaan organisaation ulkoisille sidosryhmille, tulee tapahtuman järjestäjän selvittää organisaatiolle, miksi kyseinen tapahtuma halutaan järjestää. (Allen ym. 2011, 138-139.) Tavoitteiden tulisi olla aina mitattavissa, jotta niiden onnistumista voitaisiin tapahtuman jälkeen arvioida. Ennen tapahtuman järjestämistä tulee aina selvittää, minkälaisista lähtökohdista tapahtumaa lähdetään suunnittelemaan. Lähtökohtatilannetta peilaamalla saadaan tietoa siitä, mitä saatiin aikaiseksi ja missä tilanteessa oltaisiin jos tapahtumaa ei olisi järjestetty ollenkaan. (Muhonen & Heikkinen 2003, 151.)

Toisena peruskysymyksenä on, kenelle tapahtumaa ollaan järjestämässä. Kohderyhmän valinnassa on hyvä huomioida monia tärkeitä seikkoja. (Allen ym. 2011, 139.) Vallo ja Häyrinen (2012, 122) muistuttavat, että tapahtumaa ei järjestetä itselle vaan kohderyhmälle joka on erikseen määritelty. Siksi on tarkoituksenmukaista analysoida kohderyhmä tarkkaan. Usein jo kohderyhmä ja tapahtuman tavoite määrittelevät sen, minkälainen tapahtumasta tulee. Huolimatta siitä, onko kyseessä omalle henkilöstölle vai ulkopuolisille järjestettävä tapahtuma, tulee se aina suunnitella ja viedä läpi kohderyhmä huomioiden.

Seuraavana tulee pohtia mitä, missä ja milloin järjestetään. Nämä kysymykset määrittelevät lähtökohdat tapahtumalle. Tapahtuman järjestämisessä voidaan hyödyntää valmista kattotapahtumaa tai se voidaan järjestää itse. Itse järjestetty tapahtuma voi olla asiapitoinen, viihdetapahtuma tai näiden yhdistelmä. Usein on järkevää miettiä millainen tapahtuma valitulle kohderyhmälle ja asetetuille tavoitteille on oikea. (Vallo & Häyrinen 2012, 102.) Tapahtumapaikka puolestaan kannattaa valita sen mukaan, mikä sopii tyyliltään ja tunnelmaltaan järjestettävään tapahtumaan. Tapahtuman luonne jo usein määrittelee sen, mihin paikan valinnassa tulee kiinnittää huomiota (Vallo & Häyrinen 2012, 140.) Selvää on, että virallisella ja epävirallisella tapahtumalla on tapahtumapaikalta erilaisia vaatimuksia. (Allen ym. 2011, 139.) Keskeisiä tekijöitä tapahtumapaikan valinnassa on esimerkiksi tilojen riittävyys ja niiden varustaminen asianmukaisiksi. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 38.) Harvoin mikään paikka on valmis tapahtuman toteuttamiseen sellaisenaan. Sopivalla somistuksella paikasta kuin paikasta voidaan saada kelvollinen. Silti tapahtumapaikan soveltuvuutta tulisi aina arvioida kriittisesti. (Vallo & Häyrinen 2012, 140.)

Seuraava askel tapahtumakonseptin luomisessa on ajankohdan selvittäminen. Ajankohdan osalta tulee päättää mihin aikaan vuodesta, minä päivänä ja millä kellonlyömällä tapahtumaa ollaan järjestämässä. Olennaista on tietenkin myös määrittää kuinka kauan tapahtuman on tarkoitus kestää. (Allen ym. 2011, 139.) Ajankohdat määräytyvät hyvin pitkälle jo tapahtuman luonteen ja asiakaskunnan perusteella. Vaikka kyse olisikin rajatulle kohderyhmälle järjestettävästä tapahtumasta, on silti syytä huomioida, ettei tapahtumaa järjestetä lähellä juhlapäiviä tai loma-aikoihin ellei se ole tarkoituksenmukaista. (Kauhanen ym. 2002, 37.) Yleisesti esimerkiksi perheille järjestettävien tapahtumien ajankohta tulee miettiä siten, että kohderyhmällä on riittävästi aikaa osallistua tapahtumaan ja kaikki pääsevät mukaan. (Allen ym. 2011, 139.) Joissain tapauksissa tapahtuman ajankohta ja kesto vaikuttavat oleellisesti siihen, kuinka moni haluaa tai voi osallistua tapahtumaan (Vallo & Häyrinen 2012, 140).

Strategisten kysymysten jälkeen siirrytään operatiivisiin kysymyksiin. Kun lähtökohdat tapahtumalle ovat selvillä, tulee miettiä tapahtumaprosessi läpi eli miten tapahtuma järjestetään. Tapahtumaprosessi on kolmivaiheinen, johon kuuluu suunnittelu, toteutus ja jälkimarkkinointi. Tapahtuman suunnittelu vie kaikkein eniten aikaa ja se tulisikin aloittaa riittävän ajoissa. Tapahtumabriefillä kootaan yhteen tiedossa olevat reunaehdot, ennenkuin tapahtumaa aletaan suunnittelemaan. Taulukosta 1 voidaan tiivistetysti nähdä, mitä tapahtumabrief pitää sisällään. (Vallo & Häyrinen 2012, 103 - 104; 157 - 159.)

TAPAHTUMABRIEF

- **Mikä on tapahtuman tavoite?**
- **Mitä tapahtumalla halutaan viestiä?**
- **Mikä on kohderyhmä?**
- **Mitä järjestetään?**
- **Miten toteutetaan?**
- **Mikä on tapahtuman sisältö?**
- **Kuka/ketkä toimivat tapahtuman isäntänä/isäntinä?**
- **Minkälainen on tavoiteltu tunnelma?**
- **Mikä on budjetti?**

Taulukko 1: Tapahtumabriefin sisältö (Vallo & Häyrinen 2012, 159).

Tapahtumabriefissä on tarkoitus löytää vastaukset taulukossa 1 oleviin kysymyksiin. Se toimii asiakirjana, joka voidaan antaa toimeksiantona joko tapahtumatoimistolle tai ottaa käyttöön itse järjestettävän tapahtuman suunnittelukokouksessa. (Vallo & Häyrinen 2012, 159.) Tapah-

tumabriefin lisäksi tapahtumasta olisi hyvä olla käsikirjoitus, joka toimii työkaluna tapahtumassa työskenteleville ihmisille. Käsikirjoituksen avulla saadaan kokonaiskäsitys tapahtumasta; mitä, missä ja milloin tapahtuu. (Vallo & Häyrinen 2012, 161.)

Tapahtumaprosessin seuraava vaihe on toteutusvaihe. Toteutusvaiheessa suunnitelmista tulee totta. Jokaisen tapahtumassa työskentelevän on tiedettävä oma roolinsa ja osuutensa kokonaisuudessaan. Tässä vaiheessa eri tahojen saumaton yhteistyö korostuu. Tapahtuman toteutuksessa ensimmäisenä on rakennusvaihe, jolloin pystytetään kulissit ja laitetaan rekvisiitta kuntoon. Tämä vie toteutusvaiheessa kaikkein eniten aikaa. Tämän jälkeen aukeaa esirippu, jolloin on itse tapahtuman vuoro. Lopuksi on purkuvaihe, joka usein tarvitsee vähemmän aikaa kuin rakennusvaihe. (Vallo & Häyrinen 2012, 163 - 164.)

Viimeisenä tapahtumaprosessissa on jälkimarkkinointivaihe (Vallo & Häyrinen 2012, 180). Munnonen ja Heikkinen (2003, 125) muistuttavat, että tapahtumaan kutsuttuja vieraita tulee kiittää osallistumisesta. Kiitoksella osoitetaan, että tapahtumanjärjestäjä arvostaa mukana olleiden osallistumista tapahtumaan. Kiitos voidaan lähettää osallistujille kortin, kirjeen tai sähköpostin muodossa. Palautteen kerääminen kuuluu myös olennaisena osana jälkimarkkinointiin. Palautetta kerätään sekä osallistujilta että omasta organisaatiosta. Yhteen koottu palaute analysoidaan ja sitä voidaan käyttää hyväksi seuraavan tapahtuman suunnittelussa. (Vallo & Häyrinen 2012, 180.)

Kun tapahtumaprosessi on käyty läpi, on vuoro miettiä millainen tapahtuma aiotaan järjestää. Tässä vaiheessa päätetään, millainen tapahtuman sisältö ja ohjelma tulee olemaan. Sisällön suunnitteluun vaikuttavat tapahtuman kohderyhmä, tavoite, teema ja halutut viestit. Olennaista on tietenkin myös se onko tarkoitus järjestää asiapitoinen tapahtuma, viihdetapahtuma tai kenties näiden yhdistelmä. Vallo ja Häyrinen (2012, 193) muistuttavat, että kutsun avulla luodaan vastaanottajalle mielikuva tapahtumasta. Vastaanottaja taas puolestaan muodostaa omat odotuksensa tapahtumalle tämän mielikuvan kautta. Kutsussa ei tarvitse kuitenkaan kertoa kaikkea, yllätyksellisyyttäkin pitää olla. Nykyaikana tapahtumista pitäisi jäädä osallistujille jotain kotiin viemiseksi. Uusia ideoita tai ajatuksia omaan elämään tai työhön sovellettavaksi tai edes mieluisia elämyksiä.

Viimeisenä päätetään tapahtumalle vastuuhenkilöt. Tapahtumasta on vastuussa organisaatio, joka sen järjestää. Yhteistyökumppaneille on briiffattava mikä on tapahtuman tavoite, kohderyhmä ja millä tavoin yhteistyökumppaneiden halutaan olevan mukana tapahtumassa. Tapahtuman onnistumisen takaa sataprosenttisesti tehtävänsä sitoutunut projektipäällikkö. Projektinvetäjällä on koko tapahtumaprojektissa keskeisin rooli. Tapahtuman tekijän tärkeimpänä tehtävänä on varmistaa, että kaikki asiat toteutuvat sovitusti. Projektipäälliköllä tulee olla

visio siitä, miltä valmis tapahtuma näyttää ja se tulee osata viestiä myös muulle projektitiimille (Vallo & Häyrinen 2012, 224 - 227.)

Tapahtuman läpiviennissä konkretisoituu hyvä suunnittelu. Itse tapahtumassa keskeisimmässä roolissa ovat sitoutuneet ja tehtävänsä hyvin hoitavat isännät. Isäntien tehtävänä on rakentaa lopullinen silta kulissien, ohjelman sekä vieraiden välille. Isäntien lukumäärä voi vaihdella tapahtuman ja tarkoituksen mukaan, nyrkkisääntönä voidaan kuitenkin pitää yhtä isäntää 3-5 asiakasta kohden. Roolitus voidaan tehdä etukäteen. Se miten roolit jaetaan ei ole niin tärkeää kuin se, että jokainen tietää mitä tekee. Isännät ovat edesauttamassa tapahtuman onnistumista ja positiivisen muistijäljen jättämistä vieraille. (Vallo & Häyrinen 2012, 231 - 234.)

4 Illallistapahtumakonseptin suunnittelu

Tavoitteena oli tuottaa toimeksiantajalle illallistapahtumakonsepti tapahtuman toteutusta varten. Ennen illallistapahtumakonseptin suunnittelua selvitettiin, mistä lähtökohdista konseptia lähdetään suunnittelemaan. Tämän tiedon tueksi toteutettiin vielä kysely yläkouluikäisten oppilaiden huoltajille ja oltiin yhteydessä yhden Nurmijärven yläkoulun rehtoriin. Illallistapahtumakonseptin suunnittelussa edettiin tapahtuman konseptoinnin ja järjestämisen teoriaa apuna käyttäen. Suunnittelussa hyödynnettiin lähtöselvityksestä saatua tietoa, kyselyn tuloksia sekä rehtorilta saatua palautetta. Seuraavissa luvuissa käydään läpi tarkemmin suunnitteluprosessia.

4.1 Lähtötilanne

Opinnäytetyön tekijä sai toimeksiantona miettiä keinoja kouluruoan imagon edistämiseksi. Suunnitteluun annettiin vapaat kädet. Lähtötilannetta kartoitettiin toimeksiantajan kanssa käydyissä keskusteluissa ja lukemalla kouluruokailuun liittyviä artikkeleita, kirjallisuutta sekä aiemmin tehtyjä tutkimuksia. Keskusteluissa käytiin muun muassa läpi minkälaisia toimenpiteitä kouluruoan imagon parantamiseksi on aikaisemmin tehty ja minkälaisia toiveita toimeksiantajalla suunnittelun suhteen on.

Toimeksiantajan kanssa käydyissä keskusteluissa selvisi, että toimenpiteitä kouluruoan imagon edistämiseksi on tehty. Niissä on keskitytty enimmäkseen kouluruoan kehittämiseen monin eri tavoin. Ruokaohjeita on vakioitu ja toimintatapoja yhtenäistetty, jotta kaikki asiakkaat saisivat tasalaatuista ruokaa. Asiakaspalautteiden perusteella ruokalistalta on poistettu vähemmän mieluisia ruokia ja tilalle kehitetty uusia maittavampia ruokia. Oppilaatkin ovat päässeet mukaan kehittämään. Oppilaille on järjestetty muun muassa erilaisia kilpailuja, joissa he ovat päässeet kehittelemään omia reseptejään, viimeisimpänä Suomi 100-vuotta leivoskilpailussa. Kouluruokaan liittyvä markkinointi ja tiedottaminen on keskittynyt lähinnä kunnan kotisivuille

ja paikallislehteen päivitettävään ruokalistaan. Sittemmin käyttöön on otettu myös Jamix Menu-sovellus, jonka ladattuaan, jokainen kuntalainen voi nähdä ruokalistan esimerkiksi puhelimitaan. Tämän lisäksi kouluruoan markkinointia on suunnattu jonkin verran oppilaille. Näillä toimenpiteillä ei ole kuitenkaan päästy toimeksiantajan tavoittelemiin tuloksiin.

Toimeksiantajan toiveena oli saada apua markkinoinnin toteuttamiseen tavalla, jossa siihen saadaan yhdistettyä myös kasvatuksellisuutta. Toimeksiantajan mukaan heidän ongelma oli, että kaikkia markkinoinnin keinoja ei ole organisaatiossa osattu hyödyntää. Tähän osaltaan vaikutti se, että erillistä markkinointiosastoa ei ollut. Uusi perusopetuksen opetussuunnitelma tarjosi mahdollisuuden tapahtumamarkkinoinnin toteuttamiseen tavalla, johon saatiin yhdistettyä kouluruoka ja monialainen oppiminen (Opetushallitus 2016c).

Opetussuunnitelman mukaantulo aiheutti sen, että suunnittelemisen tueksi täytyi saada tietoa myös opetushenkilöstöltä. Nurmijärven kunnan opetussuunnitelmassa on kuvattu kullekin oppiaineelle tavoitteet ja sisällöt valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteiden mukaan. Kunkin oppiaineen tavoitteet ja sisällöt määräytyvät vuosiluokan perusteella. (Nurmijärvi 2016b.) Opetussuunnitelmaa hyväksi käyttäen laadittiin alustava suunnitelma, kuinka eri oppiaineita on tarkoitus integroida tapahtumaan (Kts. taulukko 2). Helmikuussa 2017 oltiin yhteydessä yhden Nurmijärven yläkoulun rehtoriin sekä sähköpostitse että puhelimitse. Rehtori piti ideaa hyvänä ja pyysi lähettämään suunnitelman hänelle sähköpostitse, joka edelleen välitettiin kommentoitavaksi opettajille. Opettajilta ei saatu suunnitelmaan kommentteja. Rehtorilta sen sijaan saatiin tietoa siitä, että mikäli tällaisia tapahtumia halutaan järjestää, täytyy suunnitelmat olla syksyllä jo tiedossa. Syksyllä tehdään opetussuunnitelmat tulevalle lukuvuodelle.

Kuvataide	Äidinkieli	Historia	Vieras kieli	Kotitalous	Musiikki	Tietotekniikka
- kutsu-, menu- ja ohjelma-korttien suunnittelu ja toteutus - juhlatilan koristeet ja somistaminen (voidaan osin toteuttaa myös tekstiili/teknisessä työssä	-tervetulo-puheen suunnittelu ja toteutus -tapahtuman markkinointi ennen ja/tai jälkeen (esim. kirjoitus paikallislehteen/ kunnan kotisivuille)	-kouluruoan historiaa-näyttelyn suunnittelu ja toteutus (valokuvia, ruokalistoja eri vuosikymmeniltä, astioita ym.)	-tervetulo puheen suunnittelu ja toteutus toisella, vierasalla kielellä	-kattausten ja tarjoilun suunnittelu, harjoittelu ja toteuttaminen - leivät/sämpylät illalliselle	-oppilaat suunnittelevat musiikkiesityksen improvisoiden ja käyttäen mahdollisesti erikoisempia instrumentteja	-käytetään suunnittelussa/ toteutuksessa niiltä osin kuin mahdollista

Taulukko 2: Eri oppiaineiden integroituminen tapahtumaan

Taulukon 2 avulla voidaan nähdä miten eri oppiaineita oli tarkoitus hyödyntää tapahtuman toteuttamiseen. Jokaisessa sarakkeessa yläpuolella on oppiaine. Oppiaineiden alle on kuvattu mitä kyseisen oppiaineen osalta oli suunniteltu tapahtumassa toteutettavaksi.

4.2 Kysely huoltajille

Lähtötilanneselvityksellä saatiin jo paljon tietoa tapahtumakonseptin suunnittelemiseksi, mutta suunnittelun jatkamisen tueksi haluttiin vielä toteuttaa kysely. Kysely valittiin sen takia, että sillä oli mahdollisuus kartoittaa illallistapahtuman potentiaalisen kohderyhmän mielipiteitä ja saada lisää tietoa olemassa olevan tiedon tueksi. Yläkouluikäisten huoltajille suunnatulla kyselyllä haluttiin selvittää huoltajien mielipiteitä liittyen kouluruokaan ja illallistapahtumaan sekä heillä oli mahdollisuus antaa omia ideoita tapahtuman suunnitteluun liittyen. Kyselyllä oli myös mahdollista kerätä tärkeää tietoa toimeksiantajaa varten.

Määrällisen tutkimusmenetelmän keinoja suositellaan käytettäväksi silloin, kun opinnäytetyön tueksi tarvitaan mitattavissa ja tilastollisesti ilmoitettavissa olevaa numeraalista tietoa. Numeroiden avulla voidaan täsmentää, perustella, selittää tai kuvailla opinnäytetyöhön liittyvää yksityiskohtaa, ideaa tai aihepiiriä. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 58.)

4.2.1 Kysely tutkimusmenetelmänä

Tutkimuskäytäntöjä käytetään toiminnallisessa opinäytetyössä jokseenkin väljemmässä merkityksessä kuin tutkimuksellisessa opinäytetyössä. Tiedon keräämiseen käytetään kuitenkin samoja keinoja. Se miten aineisto kerätään, harkitaan sen mukaan, millaista ja kuinka täsmällistä tietoa opinäytetyössä tarvitaan. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 57 - 58.)

Vilkan (2015, 94) mukaan kyselylomake on määrällisessä tutkimusmenetelmässä tavallisin tapa kerätä aineistoa. Kyselytutkimuksesta voidaan myös käyttää nimeä survey-tutkimus, joka tarkoittaa standardoitua eli vakioitua kyselyä. Standardoidussa kyselyssä asiiasältö kysytään jokaiselta vastaajalta täsmälleen samalla tavalla. Kyselytutkimuksen avulla voidaan kerätä laajasti tutkimusaineistoa. Se on myös tehokas, koska se ei vaadi niin paljon aikaa eikä vaivannäköä. Huolellisesti suunnitellun kyselylomakkeen aineisto saadaan nopeasti tallennettuun muotoon ja se on nopea analysoida tietokoneen avulla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 195.)

Perusedellytyksenä tutkimuksen onnistumiselle on laatia hyviä kysymyksiä ja kohdentaa ne oikealle kohderyhmälle. Kyselyn alussa on hyvä olla valmiita vastausvaihtoehtoja sisältäviä, tosiasioita mittaavia kysymyksiä. Moni harkitsee vastauksia kyselyn alkupuolella tarkemmin kuin lopussa. (Heikkilä 2014, 46.) Tosiasioiden lisäksi tietoa voidaan kerätä esimerkiksi arvoista, asenteista, mielipiteistä ja uskomuksista. Kysymykset voidaan muotoilla monella eri tavalla. Yleisimpiä kysymystyyppejä ovat avoimet kysymykset, monivalintakysymykset ja asteikkoihin eli skaaloihin perustuvat kysymykset. (Hirsjärvi ym. 2009, 197 - 200.)

Kyselylomakkeen tulee olla selvästi laadittu. Perusohje on, että kysymyksissä siirrytään yleisistä spesifisiin. Monimerkityksisiä sanoja, kuten "usein" tai "yleensä" tulisi välttää. Lyhyet spesifiset kysymykset tarjoavat vähemmän tulkinnan mahdollisuuksia. Asioita tulisi kysyä vain yhtä kerrallaan ja niissä tulisi välttää johdattelua. Kysymyksiä mietittäessä tulisi muistaa, että kaikilla ihmisillä ei ole asioista käsitystä tai mielipidettä, siksi vastaajaa ei tulisi pakottaa valitsemaan annettujen mielipiteiden väliltä. Kysymysten määrää tulee myös tarkoin harkita, koska vastaaminen ei saa viedä liikaa aikaa. (Hirsjärvi ym. 2009, 202 - 203.) Liian pitkällä kyselyllä heikennetään vastaamishalua. Vastaamiseen kulutetun ajan tulisi olla enintään 15-20 minuuttia. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 116.) Lomake tulee aina testata ennen vastaanottajille lähettämistä. Testaamalla selvitetään lomakkeen toimivuutta ja vastaamiseen kuluvaa aikaa. (Heikkilä 2014, 58.)

Kyselylomake voidaan lähettää tutkittaville verkkokyselynä. Verkkokysely on nopea ja vaivaton tapa saada aineistoa. (Hirsjärvi ym. 2009, 196.) Edellytyksenä tietenkin on, että kaikilla

perusjoukon jäsenillä on internet käytössään. Nopeuden ja vaivattomuuden lisäksi verkkokyselyllä on monia muita hyviä ominaisuuksia. Toteuttamiseen ei vaadita kalliita asennuksia tai investointeja. Tiedon keräämiseen, analysointiin ja raportointiin on olemassa helppokäyttöisiä ohjelmistoja. Tuloksia voidaan käyttää reaaliajassa ja ne on helposti siirrettävissä Wordiin, Exceeliin, PowerPointiin ja useampaan tilasto-ohjelmaan. (Tilastollinen tutkimus 2014, 19 - 20.)

Kyselytutkimuksen ensimmäisenä työvaiheena on määritellä kyselytutkimuksen tavoitteiden lisäksi mitattavat havaintoyksiköt. Luotettavinta tietoa saadaan, jos tutkitaan kaikki perusjoukkoon kuuluvat havaintoyksiköt. Usein perusjoukko on kuitenkin niin suuri, että jokaisen havaintoyksikön tutkiminen on lähes mahdotonta. Tällöin voidaan päätyä esimerkiksi näytteen. Näytteessä havaintoyksiköt valitaan harkinnanvaraisesti. (Ojasalo ym 2009, 110.)

4.2.2 Kyselyn toteutus

Huoltajille suunnattu kysely (Liite1) oli strukturoitu kysely, jossa jokaiselta vastaajalta kysyttiin samat kysymykset samassa järjestyksessä. Kyselylomake sisälsi monivalintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä, joihin vastaajat saivat kirjoittaa omin sanoin vastauksen. Kysymyksiä oli yhteensä 10 ja ne oli jaettu kahden eri aihealueen alle. Ensimmäisenä aihealueena oli kouluruokailu ja toisena illallistapahtuma. Kouluruokailuun liittyvillä kysymyksillä haluttiin lisää tietoa opinnäytetyöprosessin aikana kerätyn tiedon tueksi. Illallistapahtumaan liittyvillä kysymyksillä puolestaan haluttiin kerätä huoltajilta ideoita ja mielipiteitä illallistapahtumakonseptin suunnittelun tueksi. Yhtenä kysymyksenä kartoitettiin huoltajien osallistumishalukkuutta tapahtumaan. Taustatietoja, kuten esimerkiksi ikää tai sukupuolta vastaajilta ei kerätty, koska niillä ei koettu olevan illallistapahtumakonseptin suunnittelun kannalta olennaista merkitystä.

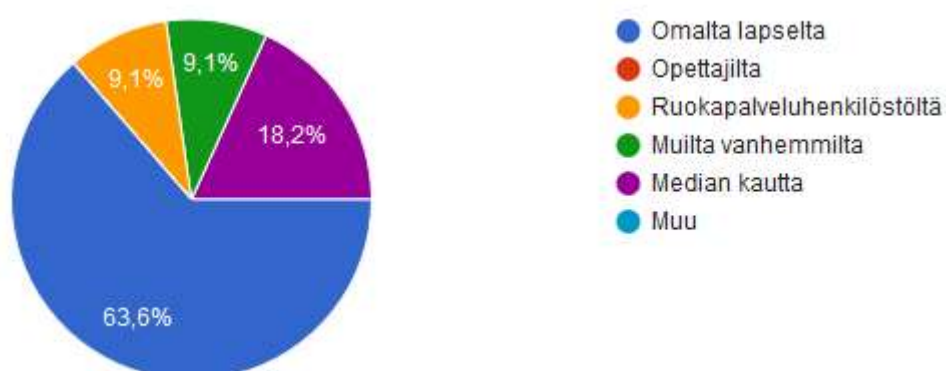
Kysely laadittiin Google forms- ohjelman avulla (Google - Apps for Work 2016). Ohjelmassa oli valmiina mallipohjat eri kysymystypeille. Google forms- ohjelman avulla kysely voitiin jakaa yläkouluikäisten huoltajille Facebookin kautta. Kyselylomakkeet lähetettiin viikolla 12, vastaanottajia oli yhteensä 18. Nämä 18 henkilöä muodostivat näytteen, koska kysely lähetettiin heille harkinnanvaraisesti.

Kyselyyn vastasi 11 henkilöä. Avoimiin kysymyksiin annetut vastaukset voitiin nähdä tiivistelmästä vastausjärjestyksessä ja monivalintakysymyksiin annetut vastaukset puolestaan prosenttiosuuksina. Kyselyn avoimien kysymysten vastaukset analysoitiin aineistolähtöisellä sisälönanalysilla. Vastaukset pelkistettiin ensin tiivistämällä ne. Tämän jälkeen samankaltaiset käsitteet ryhmiteltiin ja yhdistettiin luokiksi. Luokat nimettiin nimikkeillä, jotka kuvasivat

luokan sisältöä. Seuraavaksi luokat yhdistettiin teemoiksi, joiden avulla saatiin kuvaus tutkimuskohteesta. (Ojasalo ym. 2009, 124-125.)

4.2.3 Kyselyn tulokset

Kyselyssä kouluruokailuun liittyviä kysymyksiä oli viisi. Ensimmäisenä selvitettiin mistä lähteistä huoltajat saavat tietoa kouluruokailusta. Vastaajat saivat valita kuudesta vaihtoehdosta yhden. Kuviossa 2 voidaan nähdä, mitä vaihtoehtoja vastaajilla oli valittavanaan ja miten vastaukset jakautuivat.

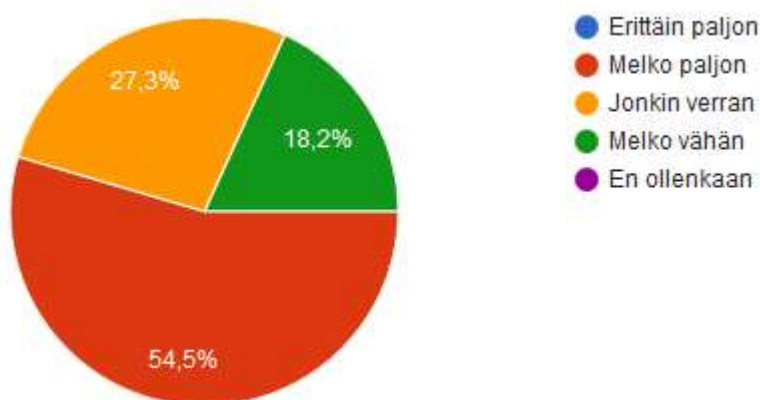
Kuvio 2: Kouluruokailun tiedonlähteet (n=11)

Vastauksista kävi ilmi (kuvio 2), että reilusti yli puolet (63,6%) vastaajista oli kouluruokailun suhteen lapsen informaation varassa. Lähes viidesosa (18,2%) sai informaatiota median kautta. Ensimmäisen kysymyksen osalta voidaan miettiä, olisivatko vastaukset kenties jakautuneet toisin, mikäli valittavana olisi ollut useampi vastausvaihtoehto. Toisaalta kolmannen kysymyksen tulokset osoittavat, että vaikka vastaajat olisivat voineet valita useamman vastausvaihtoehdon, tulos ei välttämättä olisi muuttunut.

Toisena vastaajilta kysyttiin mielipiteitä kouluruoasta (liite 1). Vaikka tämän avoimen kysymyksen vastauksista voitiin todeta, että kouluruoassa on jonkin verran kehitettävää, ilmeni tuloksista kuitenkin, että kouluruoka on terveellistä ja hyvää. Kolmannen kysymyksen avulla selvitettiin, mihin tämä mielipide perustuu. Vahvimmaksi teemaksi muodostui lasten kertomukset. Muutama huoltaja kertoi itse maistaneensa kouluruokaa.

Neljäntenä kyselyssä selvitettiin, miten huoltajat kokevat kouluruokailun lapsen hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta. Tähän jokainen sai vastata asteikolla ”erittäin tärkeänä” - ”en ollenkaan tärkeänä”. Yhtenä vastausvaihtoehtona oli myös ”en osaa sanoa”. Kaikki vastaajat kokivat kouluruokailun erittäin tärkeänä lapsen hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta

Viides kysymys selvitti huoltajien vaikutusmahdollisuuksia lapsen syömiseen koulussa. Kuviossa 3 nähdään vastausten jakautuminen.

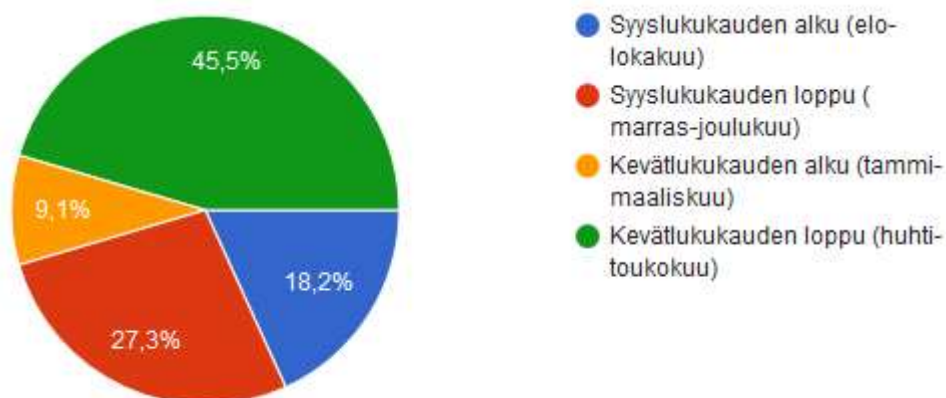
Kuvio 3: Vaikutusmahdollisuudet lapsen syömiseen koulussa (n=11)

Vastaajista noin puolet (54,5%) koki pystyvänsä vaikuttamaan melko paljon lapsensa syömiseen koulussa. Melko vähän koki pystyvänsä vaikuttamaan vajaa viidennes (18,2%) vastaajista. Kukaan ei kuitenkaan kokenut, että pystyisi täysin vaikuttamaan tai ei ollenkaan, kuinka lapsi syö koulussa.

Kuudes kysymys oli ensimmäinen illallistapahtumaan liittyvä kysymys. Illallistapahtumaan liittyviä kysymyksiä oli yhteensä viisi. Kaikki kyselyyn vastanneet vastasivat neljään ensimmäiseen kysymykseen. Viimeiseen kohtaan, jossa pyydettiin ehdotuksia illallistapahtuman teemaan, ohjelmaan tai muuten järjestämiseen liittyen, vastasi viisi huoltajaa.

Kuudennessa kysymyksessä, joka oli avoin kysymys, kysyttiin huoltajien mielipidettä, mikä olisi sopiva luokka-aste illallistapahtuman järjestäjäksi. Vastaukseen pyydettiin myös perustelut. Vastausten helpottamiseksi tämä kysymys olisi voitu jakaa kahdeksi erilliseksi kysymykseksi, jossa luokka-aste olisi voitu kysyä monivalintakysymyksenä ja perustelut sille erikseen. Vastausten jakautuminenkin olisi ollut selkeämmin nähtävissä. Tulokset osoittivat, että yläkouluikäiset olivat vastaajien mielestä sopivimpia illallistapahtuman järjestäjiksi. Vastauksissa mainittiin kaikki yläkoulun luokka-asteet. Perusteluista kävi ilmi, että yläkouluikäiset ovat iältään jo alakouluikäisiä vanhempia ja kaikilla on kokemusta kotitaloudesta.

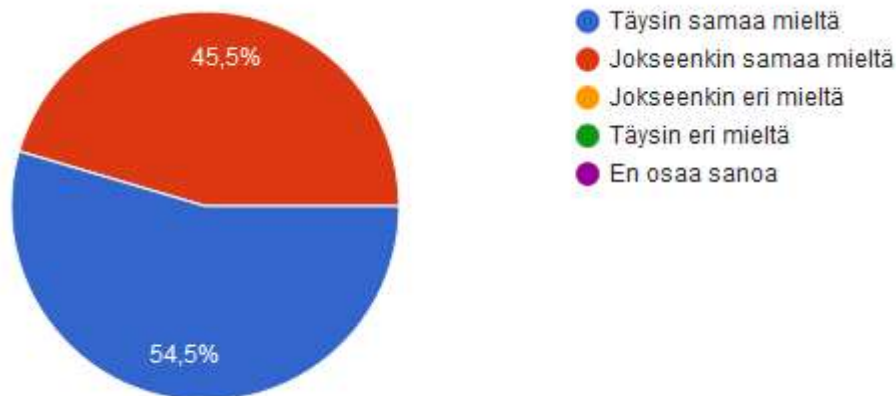
Seitsemäs kysymys liittyi illallistapahtuman ajankohtaan. Huoltajilta kysyttiin mielipidettä, mikä olisi paras ajankohta illallistapahtumalle. Kuviossa 4 voidaan nähdä, miten tulokset jakautuivat neljän eri vaihtoehdon osalta.

Kuvio 4: Paras illallistapahtuman ajankohta (n=11)

Suosituimmaksi ajankohdaksi nousi kevätlukukauden loppu (kuvio 4). Sitä kannatti lähes puolet (45,5%) vastaajista. Vähiten kannatusta (9,1%) sai kevätlukukauden alku.

Kahdeksannen kysymyksen tarkoitus oli selvittää, voitaisiinko illallistapahtumalla muuttaa mielikuvia kouluruoasta positiivisempaan suuntaan. Kuvio 5 kertoo, miten huoltajat vastasivat kysymykseen.

Kuvio 5: Illallistapahtuman vaikutukset mielikuviin kouluruoasta (n=11)

Tulokset jakuivat melko tasaisesti kahden eri vaihtoehdon välillä. Kaikki vastaajat olivat joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että illallistapahtumalla voitaisiin muuttaa mielikuvia kouluruoasta positiivisempaan suuntaan.

Yhdeksäs kysymys selvitti huoltajien halukkuutta osallistua illallistapahtumaan. Tulosten perusteella kaikki osallistuisivat illallistapahtumaan. Perusteluissa nousi esiin illallistapahtuman kiinnostavuus ja se, että nuoret ovat järjestämässä sitä.

Viimeisenä kyselyssä huoltajilla oli mahdollisuus antaa omia ehdotuksia illallistapahtuman teemaan, ohjelmaan ja järjestämiseen liittyen. Ehdotuksia tuli viideltä vastaajalta. Vastauksen perusteella saatiin uusia teemoja vastaavanlaisten tapahtumien suunnitteluun. Teemoiksi ehdotettiin cocktail-kutsuja, arkiruokatapahtumaa, jouluisia tapahtumia sekä kesäistä tapahtumaa.

Kyselystä saadut tulokset vahvistivat niitä käsityksiä, mitä opinnäytetyöprosessin aikana kerätystä tiedosta oli muodostunut. Markkinoinnin ja tiedottamisen vähyys näkyi vastauksissa. Toisaalta voidaan pohtia huoltajien omaa osallistumista. Vaikka kaikki pitivät kouluruokailua erittäin tärkeänä, ei tiedonhankintaa esimerkiksi ruokalistan avulla tehty kovinkaan aktiivisesti. Oletus siitä, että mitä ylemmälle luokalle yläkoulussa mennään, sitä vähemmän lapsen tekemisiin päätöksiin voidaan vaikuttaa ei täysin pitänyt paikkaansa. Huoltajilla näyttäisi olevan mahdollisuuksia vaikuttaa vielä yläkouluikäistenkin syömiseen. Tätä voidaan pitää illallistapahtuman tavoitteen kannalta hyvänä asiana. Illallistapahtumaan liittyvien kysymysten tuloksia voitiin hyödyntää illallistapahtumakonseptin suunnittelussa ja niistä saatiin paljon ideoita myös uusien tapahtumien suunnitteluun. Positiivista oli huomata, että huoltajat olivat samaa mieltä siitä, että illallistapahtumalla voisi olla edistävää vaikutus kouluruoan imagoon.

4.3 Illallistapahtumakonsepti

Illallistapahtumakonseptin suunnittelun tavoitteena oli tuottaa toimeksiantajalle valmis suunnitelma illallistapahtumasta toteuttamista varten. Jo ennen kuin tiedettiin, että opinnäytetyön tuotoksena syntyy illallistapahtumakonsepti, oli tavoite tapahtumalle määritelty toimeksiantajan toimesta. Illallistapahtumakonsepti suunniteltiin lukuvuosisuunnitelmaan sisällytettäväksi monialaiseksi oppimiskokonaisuudeksi. Monialaisella oppimiskokonaisuudella tarkoitetaan sitä, että tapahtuma on suunniteltu oppilaiden toteutettavaksi ja siinä hyödynnetään monipuolisesti eri oppiaineita. Suunnittelun pohjana käytettiin opetussuunnitelmaa sekä tapahtuman konseptoinnin ja järjestämisen teoriaa.

Ennen tapahtumakonseptin suunnittelun varsinaista aloittamista selvitettiin lähtötilannetta sekä toimeksiantajan kanssa, että teorian avulla. Lähtötilanneselvityksen jälkeen oltiin vielä yhteydessä yhden Nurmijärven yläkoulun rehtoriin sekä toteutettiin kysely oppilaiden huoltajille. Näistä saatujen tietojen perusteella illallistapahtumalle saatiin määriteltyä kohderyhmä ja paikka. Ajankohdan osalta voitiin tehdä vain ehdotelma, koska sen määrittäminen on riippuvainen koulujen lukuvuosisuunnitelmasta.

Tapahtumaprosessin ensimmäinen vaihe eli suunnitteluvaihe nähtiin toimeksiantajan vastuualueena. Itse tapahtuma ja sen jälkimarkkinointi suunniteltiin oppilaiden toteutettavaksi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että oppilaat toteuttavat koko tapahtuman - ruoanvalmis-

tusta lukuunottamatta - kutsukorteista jälkimarkkinointiin, hyödyntämällä koulussa opiskeltavia oppiaineita (Kts taulukko 2, sivulta 20). Tapahtuman sisältö suunniteltiin vastaamaan sitä tavoitetta, mikä tapahtumalle oli asetettu eli kouluruoan imagon edistämistä. Sisällön suunnittelussa pyrittiin myös miettimään, miten kohderyhmä saadaan viihtymään ja miten halutut viestit saadaan parhaiten välittymään kohderyhmälle. Isäntinä tapahtumassa toimivat luonnollisesti oppilaat, mutta päävastuu tapahtumasta on toimeksiantajalla. Taulukossa 3 on kuvattu valmis illallistapahtumakonsepti.

MIKSI? (Tavoite ja viesti)	<ul style="list-style-type: none"> Kouluruoan imagon edistäminen
KENELLE? (Kohderyhmä)	<ul style="list-style-type: none"> Oppilaiden vanhemmat
MITÄ? (Lähtökohdat)	<ul style="list-style-type: none"> Itse järjestetty Asiapitoinen viihdetapahtuma
MISSÄ? (Tapahtumapaikka)	<ul style="list-style-type: none"> Koulun ruokasali
MILLOIN? (Ajankohta)	<ul style="list-style-type: none"> Huhtikuu – toukokuu (riippuen koulujen lukuvuosisuunnitelmasta) Illallistapahtumasuunnitelma oltava valmiina syksyllä lukuvuosisuunnittelua varten
MITEN? (Suunnittelu, toteutus ja jälkimarkkinointi)	<ul style="list-style-type: none"> Suunnitteluvaihe → Aleksia ruokapalvelut Toteutusvaihe, ruoanvalmistus → ruokapalveluhenkilöstö Toteutusvaihe, muu → oppilaat Jälkimarkkinointivaihe → oppilaat
MILLAINEN? (Sisältö ja ohjelma)	<ul style="list-style-type: none"> <u>Fine dining</u> – tapahtuma (kouluruokaa kolmen ruokalajin illallisena) Musiikkia Kouluruoan historiaa – näyttely Leppoisaa yhdessäoloa
KUKA? (Vastuuhenkilöt)	<ul style="list-style-type: none"> Päävastuu → Aleksia ruokapalveluilla Isännät → oppilaat

Taulukko 3: Valmis illallistapahtumakonsepti

Taulukkoon 3 on kuvattu illallistapahtuma mukailleen Vallon & Häyrisen (2012) tapahtuman järjestämisen teoriaa. Ensimmäisenä on strategisen kolmion kysymykset miksi, kenelle, mitä, missä ja milloin. Näistä kysymyksistä syntyy usein tapahtumalle idea, jonka ympärille tapahtumaa aletaan suunnittelemaan. Ideasta voi joskus syntyä tapahtumakonsepti, niin kuin tässäkin tapauksessa kävi. Käytännön toteutusta voidaan ajan mittaan muuttaa. Strategisten kysymysten jälkeen taulukkoon on kuvattu operatiivisen kolmion kysymykset miten, millainen ja kuka. Operatiivisen kolmion kysymykset kuvaavat tapahtuman toteuttamista ja niistä syntyy tapahtumalle teema (Vallo & Häyrinen 2012, 101-104).

5 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella toimeksiantajalle illallistapahtumakonsepti tapahtuman toteutusta varten. Tarkoituksena oli luoda konsepti, jossa vanhemmille kouluruokaa markkinoimalla pyritään vaikuttamaan nuorten asenteisiin kouluruokaa kohtaan. Tuotoksena syntyi lukuvuosisuunnitelmaan sisällytettävä monialainen oppimiskokonaisuus, jonka toteutus suunnattiin 7.luokkalaisille. Kohderyhmäksi valittiin kyselyn perusteella oppilaiden huoltajat. Suunnittelun pohjana käytettiin opetussuunnitelmaa sekä tapahtuman konseptoinnin ja järjestämisen teoriaa.

Vastaavanlaista tapahtumaa ei Nurmijärven kunnassa ole aikaisemmin toteutettu. Oman haasteensa toi se, että illallistapahtuma ei ole ”tavallinen” tapahtuma, vaan monialainen oppimiskokonaisuus. Haasteista huolimatta opinnäytetyössä onnistuttiin suunnittelemaan konsepti, joka vastaa toimeksiantajan tarpeita ja tarjoaa mahdollisuuden suunnata kouluruoan markkinointia oppilaiden lisäksi huoltajillekin. Illallistapahtumakonseptissa on saatu yhdistettyä tapahtumamarkkinointia (Bergström & Leppänen 2015, 414) ja kasvatuksellisuutta (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017, 15). Se tarjoaa myös mahdollisuuden eri sidosryhmien väliselle yhteistyölle.

Tämän opinnäytetyön tuotoksena suunniteltu konsepti on toimintamalli illallistapahtumasta, josta käy ilmi, miten tapahtuman järjestämisessä pääpiirteittäin edetään ja mitä se pitää sisällään (Vallo & Häyrinen, 101-106). Huoltajille suunnatun kyselyn tuloksena saatiin hyviä ideoita uusien tapahtumien suunnitteluun. Vuosittain toteutettavan tapahtuman runkona voitaisiin käyttää nyt suunniteltua illallistapahtumakonseptia, mutta tapahtuman sisältö voisi olla muunneltavissa. Tapahtuman toteuttajina ei myöskään tarvitsisi joka vuosi olla 7. luokkalaiset, vaan toteutus voitaisiin suunnitella yläkoulun eri luokka-asteelle.

Toimeksiantaja piti illallistapahtumakonseptia onnistuneena. Kokonaisuudessaan opinnäytetyötä pidettiin hyödyllisenä sekä markkinoinnin että muiden tahojen kanssa toteutettavan yhteistyön kannalta.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Allen, J., O'Toole, W., Harris, R. & McDonnel, I. 2011. Festival and special event management. Viides painos. Australia: John Wiley & Sons Australia.

Bergström, S. & Leppänen, S. 2015. Yrityksen asiakasmarkkinointi. 16. uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi

Kauhanen, J., Juurakko, A. & Kauhanen, V. 2002. Yleisötapahtumien suunnittelu ja toteutus. Helsinki: WSOY.

Muhonen, R-M. & Heikkinen, L. 2003. Kohtaamisia kasvokkain - Tapahtumamarkkinoinnin voima. Helsinki: Talentum.

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. Kehittämistyön menetelmät - uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOY.

Rope, T. 2005. Suuri markkinointikirja. Toinen painos. Helsinki: Talentum.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2012. Tapahtuma on tilaisuus - tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Kolmas uudistettu painos. Helsinki: Tietosanoma.

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. Neljäs uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Sähköiset lähteet

Aleksia liikelaitos - Toimintakertomus 2015. Viitattu 4.4.2017
<http://nurmijarvi02.hosting.documenta.fi/kokous/20164300-1-1.PDF>

Etelä-Pohjanmaan liitto. 2016. Tapahtumaopas. Viitattu 18.1.2017
<http://www.etelapohjanmaa.fi/kulttuuri/documents/tapahtumaopas.pdf>

Google - Apps for Work. 2016. Viitattu 20.4.2017
<https://apps.google.fi/intx/fi/products/forms/>

Kirkko ja kaupunki. 2016. Mainettaan maukkaampi kouluruoka. Viitattu 4.4.2017
<https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/mainettaan-maukkaampi-kouluruo-1>

Kouluruokatietopankki. 2012. Kouluruokailun imago nousussa. Viitattu 4.4.2017
<http://kouluruokatietopankki.blogspot.fi/2012/01/kouluruokailun-imago-nousussa.html>

Nurmijärvi. 2017a. Aleksia ruokapalvelut. Viitattu 4.4.2017
http://www.nurmijarvi.fi/kuntatieto_ja_paatokseteko/liikelaitokset/aleksia/ruokapalvelut

Nurmijärvi. 2017b. Opetussuunnitelmat. Viitattu 18.4.2017
http://www.nurmijarvi.fi/perhe_ja_hyvinvointi/opetus_ja_koulutus/opetussuunnitelmat

Opetushallitus. 2014. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Viitattu 5.1.2017
http://www.oph.fi/download/163777_perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Opetushallitus. 2016a. Ikä ja vanhemmat vaikuttavat valintoihin. Viitattu 4.4.2017
http://www.oph.fi/koulutus_ ja_tutkinnot/perusopetus/hyvinvointi_ ja_turvallisuus/kouluruokailu/kotivaki/ika_ ja_vanhemmat_vaikuttavat_valintoihin

Opetushallitus. 2016b. Ruoka- ja ravitsemuskasvatus oppimisjatkumona. Viitattu 4.4.2017
http://www.oph.fi/koulutus_ ja_tutkinnot/perusopetus/hyvinvointi_ ja_turvallisuus/kouluruokailu/kotivaki/ruoka_ ja_ravitsemuskasvatus_oppimisjatkumona

Opetushallitus. 2016c. Uudet opetussuunnitelmat pähkinäkuoressa. Viitattu 5.1.2017
http://www.oph.fi/koulutus_ ja_tutkinnot/perusopetus/opetussuunnitelma_ ja_tuntijako/uudet_opetussuunnitelmat_pahkinankuoressa

Opetushallitus. 2016d. Lait ja määräykset. Viitattu 29.12.2016
http://www.oph.fi/koulutus_ ja_tutkinnot/perusopetus/hyvinvointi_ ja_turvallisuus/kouluruokailu/kotivaki/lait_ ja_maaraykset

Ruokatieto. 2014. Lapsena opitut ruokatottumukset vaikuttavat terveyteen aikuisiässä. Viitattu 11.1.2016
<http://www.ruokatieto.fi/uutiset/lapsena-opitut-ruokatottumukset-vaikuttavat-terveyteen-aikuisiassa>

Ruokatieto. 2017. Miten voisin esitellä kouluruokailua vanhemmille. Viitattu 4.4.2017
<https://www.ruokatieto.fi/ruokakasvatus/koulun-ruokakasvatus- ja-kouluruokailu/miten-voisin-esitella-kouluruokailua-vanhemmille>

Tilastollinen tutkimus. 2014. Viitattu 19.4.2107
<http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>

Valtion ravitsemusneuvottelukunta. 2017. Viitattu 1.2.2017
http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131834/Syo%cc%88da%cc%88a%cc%88n_ ja_opitaan_yhdessa%cc%88_WEB.pdf?sequence=1

Julkaisemattomat lähteet

Ruokapalvelualue-esimies. Nurmijärven kunta. 10.12.2016. Haastattelu.

Kuviot

Kuvio 1: Esimerkkejä oppilaiden osallistamisesta kouluruokailun suunnitteluun, kehittämiseen ja toteuttamiseen (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2016, 44).....	13
Kuvio 2: Kouluruokailun tiedonlähteet (n=11)	24
Kuvio 3: Vaikutusmahdollisuudet lapsen syömiseen koulussa (n=11)	25
Kuvio 4: Paras illallistapahtuman ajankohta (n=11)	26
Kuvio 5: Illallistapahtuman vaikutukset mielikuviin kouluruoasta (n=11).....	26

Taulukot

Taulukko 1: Tapahtumabriefin sisältö (Vallo & Häyrinen 2012, 159).....	17
Taulukko 2: Eri oppiaineiden integroituminen tapahtumaan	21
Taulukko 3: Valmis illallistapahtumakonsepti	28

Liitteet

Liite 1 Kysely huoltajille	35
----------------------------------	----

Liite 1: Kysely huoltajille

Kysely huoltajille

Olen tuottamassa opinnäytetyönäni Nurmijärven kunnan Aleksia ruokapalveluille illallistapahtumakonseptia liittyen kouluruokailuun. Illallistapahtuma suunnitellaan uuden opetussuunnitelman mukaiseksi monialaiseksi oppimiskokonaisuudeksi, jossa 7. luokkalaiset oppilaat eri oppiaineita (kotitalous, kuvataide, historia, äidinkieli) hyödyntäen suunnittelevat ja toteuttavat tapahtuman. Kutsuvieraina ovat oppilaiden huoltajat, joille tarjotaan kouluruokaa kolmen ruokalajin illallisena.

Tämän kyselyn tarkoituksena on kerätä huoltajilta tietoa kouluruokailusta sekä mielipiteitä ja ideoita illallistapahtuman suunnitteluun. Kyselyyn vastanneiden nimiä ei julkaista opinnäytetyöraportissa. Jokainen vastaus on tärkeä!

Vastattuasi kyselyyn, paina "LATAA".

Kiitos etukäteen ajastasi!

KOULURUOKAILU

1. Mistä lähteistä saat tietoa kouluruokailusta?

Merkitse vain yksi soikio.

- Omalta lapselta
- Opettajilta
- Ruokapalveluhenkilöstöltä
- Muilta vanhemmilta
- Median kautta
- _____ M

uu:

2. Mitä mieltä olet kouluruoasta?

3. Mihin perustat mielipiteesi?

4. Pidän kouluruokailua lapsen hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta Merkitse vain yksi soikio.

Erittäin tärkeänä

Melko tärkeänä

En kovinkaan tärkeänä

En ollenkaan tärkeänä

En osaa sanoa

5. Pystyn vaikuttamaan lapseni syömiseen koulussa Merkitse vain yksi soikio.

Erittäin paljon

Melko paljon

Jonkin verran

Melko vähän

En ollenkaan

ILLALLISTAPAHTUMA

6. Mikä luokka-aste sopisi mielestäsi illallistapahtuman järjestäjäksi? Perustele vastauksesi.

7. Mikä seuraavista vaihtoehtoista olisi mielestäsi paras illallistapahtuman ajankohdaksi?

Merkitse vain yksi soikio.

Syyslukukauden alku (elo-lokakuu)

Syyslukukauden loppu (marras-joulukuu)

Kevätlukukauden alku (tammi-maaliskuu)

Kevätlukukauden loppu (huhti-toukokuu)

8. Illallistapahtumalla voitaisiin mielestäni muuttaa mielikuvia kouluruoasta positiivisempaan suuntaan Merkitse vain yksi soikio.

- Täysin samaa mieltä
 Jokseenkin samaa mieltä
 Jokseenkin eri mieltä
 Täysin eri mieltä
 En osaa sanoa

9. Osallistuisitko itse illallistapahtumaan? Perustele vastauksesi.

10. Omia ehdotuksia illallistapahtuman teemaan, ohjelmaan tai muuten järjestämiseen liittyen.

KIITOS VASTAUKSISTASI

Palvelun tarjoaa

